

De school van de toekomst werkt samen met ouders en samenleving

De school van de toekomst werkt samen met ouders en samenleving

5 februari 2016 door [Peter de Vries](#) 3reacties

Het Platform Onderwijs2032 heeft bijna een jaar nodig gehad voor het advies over het onderwijs van de toekomst. Volgens Peter de Vries, expert op het thema ouderbetrokkenheid en schrijver van het Handboek School in de samenleving, moet er zeker wat veranderen. (Het interview met Peter werd in januari 2016 geplaatst in Prima, tekst Marieke Moraal)

Het onderwijs staat voor behoorlijk grote opgaven. De druk vanuit de overheid, de samenleving en de ouders wordt steeds groter. Constant wordt gezegd dat het anders moet, maar de vraag is hoe? ‘Scholen zouden zelf met die bezinningsvraag aan de gang moeten gaan’, zegt Peter de Vries. ‘Hoe zorg ik dat ik de leerling goed voorbereid op de samenleving van vandaag en morgen? Is het leren en socialiseren, dat nu in één systeem zit, nog wel houdbaar? Zijn gescheiden opleidingen in deze tijd nog wel reëel? Wat vaststaat, is dat het onderwijs niet meer zo vaststaat als het stond, en daar moeten we iets mee.’

De veranderingen gaan steeds sneller

We leven in een veranderend tijdperk in plaats van in een tijdperk van verandering. Volgens De Vries heeft Jan Rotmans gelijk in zijn boek [Verandering van tijdperk](#). Rotmans meent dat de hele samenleving op dit moment op zijn kop staat, net als tijdens de industriële revolutie. ‘Door de nieuwe technologie zitten we in zo’n veranderingsproces’, aldus De Vries. ‘Vroeger leidde je op voor een aantal banen waarvan je wist dat die eraan kwamen. De veranderingen gaan nu zo snel, dat we eigenlijk niet meer weten voor welke banen we moeten opleiden. We lijken in een vacuüm te zitten, de buitendruk is groter dan de binnendruk. We lopen zo het risico dat de boel implodeert. Direct je hele schoolsysteem veranderen, werkt niet want dan verlies je het vertrouwen van

docenten en ouders. De enige manier om het vacuüm op te heffen, is gaatjes prikken; de school veranderen in een Samenlevingsgerichte School.'

Learn around

Die samenlevingsgerichte school steunt in de visie van De Vries op drie ijkpunten. Intensief samenwerken met ouders ([ouderbetrokkenheid 3.0](#) noem ik dat), dat is intensief samenwerken met de ouders. Als tweede moet goed gekeken worden naar jeugdzorg waarbij volgens De Vries de regie weer terug moet naar de primaire opvoeders: de ouders én de leraren. Het derde thema is wat De Vries in zijn handboek [School in de samenleving](#) 'learn around' noemt. 'Daarbij vervaagt de grens tussen school en samenleving zodanig, dat de samenleving van school leert en school weer van de samenleving. Dat betekent bijvoorbeeld dat niet alleen leerlingen op maatschappelijke stage gaan, maar ook leraren, zodat ze weten op welke samenleving ze de leerlingen voorbereiden.'

Agora

Als voorbeeld van een samenlevingsgerichte school noemt De Vries Agora in Roermond. De indeling in havo, vwo en vmbo is daar afgeschaft. De leerlingen krijgen nog steeds een eindexamen op niveau, maar zitten door elkaar. De Vries: 'De samenlevingsgerichte school stelt wel degelijk eisen aan de leerlingen, alleen vlieg je die anders aan. Zo zou je de samenleving samen met de school stageopdrachten kunnen laten bedenken waarbij hbo'ers, wetenschappelijke universiteitsstudenten en mbo'ers samenwerken, ieder naar hun eigen capaciteiten.' Onlangs verscheen een [onderzoeksverslag over het eerste projectjaar](#) waarin men zeer positief is over deze spraakmakende onderwijsvernieuwing.

Vloeiend proces

'De overheid meet de resultaten van het onderwijs nu met verantwoording', zegt De Vries. 'Je kunt je afvragen of we daarin niet zijn doorgeschoten. Het lijkt nu een soort wantrouwen te zijn. Toon maar aan dat je de goede dingen doet. Alles moet aangeleverd worden met cijfers en protocollen. Dat kost veel tijd en veroorzaakt een hoge werkdruk. Er moet een balans zijn tussen vertrouwen en meten.' De Vries ziet veel in een startgesprek aan het begin van het schooljaar tussen de leerkracht en elke ouder en zijn of haar kind. Hij adviseert: 'Maak afspraken. Stem met iedere ouder af wat je doet en hoe je dat doet. Zorg dat je

samen met de ouders de regie weer neemt. Dat moet een vloeiend proces zijn waarin de verantwoordelijkheid steeds meer overgedragen wordt aan het kind. Je hebt dus ouderparticipatie, dat is vrijwilligerswerk doen, je hebt ouderbetrokkenheid, dat is samenwerken met de leraar, en je hebt ouderverantwoordelijkheid, die neemt af naarmate die van de leerling toeneemt.'

Haal de buurt naar school

In het zuiden van het land en in Amsterdam zijn experimenten waarbij ouders kinderen basisvaardigheden kunnen bijbrengen op school. Scholen kunnen ook op andere manieren meer contact zoeken met de samenleving, stelt De Vries. 'Je kunt vrijwilligerscontracten sluiten met mensen in de buurt die bijvoorbeeld kinderloos zijn of zonder baan zitten, of met grootouders. Mensen uit het bedrijfsleven, de winkel, belangenorganisaties... haal ze naar school en ga met ze in gesprek. Hoe kunnen wij het best onderwijs op deze plek, in deze wijk, in deze straat geven? Moet je kijken hoe gewillig die samenleving wordt. Die wil uiteindelijk ook morgen de beste burgers hebben. De oplossing zit in de dialoog met de ouders en de samenleving direct om de school heen.'

Peter de Vries was jaren werkzaam in het basis- en speciaal basisonderwijs. De laatste jaren is hij vooral bekend als expert op het thema [Ouderbetrokkenheid](#) en de [Samenlevingsgerichte school](#). Recent verscheen zijn nieuwe publicatie [School in de Samenleving. De samenlevingsgerichte school van de 21ste eeuw](#).